

Obișnuiți decenii la rând să hotărască Partidul pentru noi, nemaiprivindu-i pe miniștri și pe înalții slujbași ca slujitori ai noștri, ne-a fost greu să schimbăm paradigma societății totalitare cu una democratică și să înțelegem că „cei aleși” au să ne dea socoteală pentru tot ce fac. Că puterea cu care au fost investiți trebuie să se consume numai pentru binele nostru, al „lor” neintrând nici o clipă în ecuație.

Întorcând spatele celor chemați să ne slujească, i-am lăsat să-și facă de cap. Obișnuindu-i cu lenea noastră cetățenească, ei au ocupat spațiul rămas gol, s-au destrăbălat în el, și-au creat mecanismele de autogenerare a puterii sub masca jocului democratic.

Au făcut ce-au vrut cu forța de decizie care le-a fost pusă în brațe, simțind că nimeni nu-i controlează și nimeni nu le va cere vreodată socoteală. Au furat cu nemiluita banii publici, au sărăcit țara, ne-au lăsat fără spitale și medici, cu școala și mințile vraiste, ne-au distrus patrimoniul, au închis drumurile celor mai buni dintre noi și i-au făcut să plece. Nepăsându-ne de felul în care se iau hotărârile în numele nostru, am ajuns la bunul plac al intereselor și capriciilor lor. Ne-am pomenit de fapt acolo unde eram pregătiți de-atâta vreme să fim. Lenea socială, acesta e „păcatul cetățenesc” în care trăim de un sfert de secol.

Când am început să ne trezim și să înțelegem că destinele ne-au fost confiscate, când am început să strigăm în stradă „corupția ucide”, era deja prea târziu. Pe fondul acestei delăsări și al acestui dezinteres afișat ani la rând față de lucrul public, calea tuturor uzurpărilor posibile a fost deschisă. Acum suntem prizonierii câtorva zeci de mii de indivizi lipsiți de scrupule care se prefac că veghează la binele nostru, știind prea bine că sunt de fapt liberi să dispună cum vor de puterea pe care au înhățat-o: să dea ce legi le convin, să taie păduri, să dărâme case strămoșești („ființa de timp” a unei națiuni), să fure titluri academice, să se organizeze în mafii locale. Ei știu că marea masă a electoratului nu se poate organiza într-un corp de control al puterii, iar că societatea civilă activă, formată din cetățenii care au conștiința suveranității lor și care știu să ceară socoteală, este firavă pe lângă masa alegătorilor ignoranți și dresați de-a lungul anilor să voteze cu inima ușoară chiar împotriva lor.

În clipa de față, cu o clasă politică deprinsă să nu se mai slujească decât pe ea, alternativele au dispărut. Spațiul politic este populat în așa fel încât, oricum ai alege, rezultatul dezastruos este același. Nimeni, fără binecuvântarea celor care au ocupat „locul puterii”, nu se mai poate apropia de terenul politic de joc. Cercul din care nu se mai iese a fost astfel închis.

În acest peisaj social, totul pare pregătit pentru a ne instala în cel mai mare păcat cetățenesc, altul decât lenea politică: păcatul cetățenesc suprem al democrației din România în clipa de față, sau cel puțin cel care ne paște în imediat, este lehamitea. Lehamitea este expresia depresiei sociale, este starea care te cuprinde la capătul unui eșec istoric repetat.

Să ne-nțelegem. Într-o societate totalitară sau într-o dictatură nu există „păcate cetățenești”, pentru că, neexistând libertăți, și deci nici drepturi și nici îndatoriri, nu există nici cetățeni și, ca urmare, nici lehamitea legată de exersarea unui statut inexistent. Lehamitea se raportează la renunțarea activării unei posibilități existente, tocmai ca urmare a dificultăților ivite în activarea ei. De aceea, ea nu poate să apară decât în democrație. În societățile totalitare nu poți revendica drepturi pe care nimeni nu le (mai) are și nici nu te poți lehamisi de ele.

Să luăm un exemplu. O analfabetă, Elena Ceaușescu, devine doctor în științe și academician. În codul social al epocii nu există nici o posibilitate de a denunța scandalul, de a spune că gestul reprezintă o sfidare, o batjocură la adresa academicienilor, a doctorilor în științe, a intelectualilor și a poporului român.

Treizeci de ani mai târziu. Plagiatul ca fraudă devine o plagă a clasei politice. Se nasc academii de plagiatori, conducători de doctorate plagiatori care conduc doctorate de plagiatori. Din aceste academii de plagiatori se selectează clasa politică și demnitarii țării. Ei vor intra astfel în funcție, în indiferent care, cu o fraudă la activ. Parlamentari, prim-miniștri, miniștri, procurori, înalți ofițeri din armată și poliție sunt plagiatori. În actualul guvern există un ministru plagiator și altul care e ocotitorul plagiatorilor. Și un prim-ministru care tolerează acest lucru.

De astă dată, societatea reacționează. Spațiul politic al noii societăți îi permite s-o facă. Ziariștii scot la lumină noi și noi cazuri de plagiat ale membrilor clasei politice. Au loc întâlniri între ministrul educației și societatea civilă. Se cer termene ferme pentru retragerea titlurilor de doctori-plagiatori, înființarea unei comisii de cercetare a plagiatelor, cu un regim de funcționare în urgență. Puterea promite, dă date precise. Au loc ședințe speciale de guvern. Dar nu se întâmplă nimic. Lumea cere insistent demiterea ministrului plagiator și a celui care amână indefinit lămurirea cazurilor de plagiat și sancționarea lor. Între timp parlamentul votează amendamente care îngroapă problema sancțiunilor și-i lasă pe plagiatori să defileze public cu decorația falsului în piept. Societatea civilă e cuprinsă de lehamite. Renunță. „Sistemul” a învins. Președintele țării tace. E liniște și pace.

Alt exemplu. Bună parte dintre candidații partidelor puși pe liste pentru alegerile locale sunt condamnați penal sau în curs de cercetare. Lucrul e strigător la cer. Cum să propui primar sau consilier un delapidator dovedit, un pungaș, un mituit și mituitor, un om care transformă bunul public în afacere de familie? Opinia publică se revoltă. Și totuși listele se închid, toți penalii sunt prezenți pe ele, majoritatea vor fi aleși. Societatea civilă e cuprinsă de lehamite. Renunță. „Sistemul” a învins. Alegerile vor avea loc, într-o atmosferă de promiscuitate politică, un talmeș-balmeș de sfidare și acceptare resemnată. Președintele țării tace. E liniște și pace.

Am descris în rândurile de mai sus felul în care se înlănțuie două păcate capitale ale democrației: lenea politică și lehamitea socială. Primul îl face cu putință pe al doilea. Lenea politică e cea care apare mai întâi. Lenea politică e de obicei trufașă: ea vine de la cei care vor să fie aparte, deșteptii cărora „le-a căzut fisa” de la bun început, care nu se lasă prostiți cu una-cu două de circul și mascarada democrației, care trag primii pe dreapta și care râd de tine dacă nu-ți vezi „de treaba ta”. Ei sunt cei care nu-și pierd timpul cu nimicuri, care au o părere

mult prea bună despre ei ca să meargă la vot și să se înjosească alegând dintr-o adunătură de netrebnici. Cei care sunt prea trufași ca să se mire când vor constata, apoi, că pe inerția și pe neimplicarea lor au fost – și am fost cu toții – încălecați. Pe drumul lăsat liber de neimplicarea lor, se instalează la putere o tagmă de politicieni-căpușe pe care nimic nu-i mai dezlipește de pe trupul unei națiuni. Dar ei, agenții lenii politice, au pe conștiință nu numai cadrul de viață pe care l-au primit de-a gata și-n care nu se recunosc, ci și pe concetățenii lor pe care i-au lăsat să se lupte cu puterea, singuri, în numele societății civile. Aceștia, după ce și-au luat ani la rând în serios meseria de cetățeni, au terminat prin a obosi și a se socoti învinși, trecând în categoria depresivilor sociali, a celor lehamesiți în cele din urmă de tot și de toate.

Acesta e momentul pe care-l pândește blocul devenit compact al clasei politice. Când lehamitea ne cuprinde pe toți, când resursele noastre de-a ne indigna s-au epuizat, atunci drumul politicianilor către o „dictatură prin consimțământ” este deschis. Lehamitea, de care va fi cuprinsă în cele din urmă întreaga societate, e păcatul capital care îngroapă o democrație. Va fi liniște, va fi pace.

Întregul articol pe
www.hotnews.ro